

UC-3: "Människan under kapitalismen och psykologin i motståndets tjänst" [på svenska]

Lördag 15 oktober, 13:15–15:00, Hedén

Socialistiska psykologer i Skåne: Andrea Malesevic, Sabina Gusic, Sima Wolgast, Johan Åhlin, Mattias Norlinder, Hedda Skyllbäck, Adam Hultqvist

Två sessioner à 45 min var, beskrivning av innehåll följer nedan.

Del ett: "Att förstå människan under kapitalismen; Vad gör kapitalismen med oss som psykologiska subjekt?" (13:15–14:00)

"Kapitalismen är ett socialt system som livnär sig på och reproducerar befolkningars sinnestillstånd" skriver Mark Fischer (2011) i sin bok "Kapitalistisk realism". Vi hävdar vikten av att undersöka det han kallar "privatisering av stressen" och det kollektiva förnekandet av att psykiska problem kan tänkas ha sociala orsaker och lösningar. Fischer liksom flera andra teoretiker menar att kapitalismen alltmer rör sig mot en exploatering av människors affekter och kognitioner. Vi är intresserade av att undersöka och samtala kring relationen mellan den senkapitalistiska ekonomin och de alienerade mänskliga relationerna. Psykisk ohälsa diskuteras utifrån ett historiematerialistiskt perspektiv. Med hjälp av marxistisk och psykologisk teori ämnar vi diskutera hur produktionsförhållandena avgör hur de mänskliga relationerna utvecklas strukturellt, interpersonellt och intrapsykiskt. Vi behandlar marxistiska begrepp som alienation, varufetischism, dialektik, sociala fabriken, och korsbefruktar dessa med psykologiska teorier om affekt, trauma, dissociation och internalisering. Främst två teoretiska ansatser är i fokus. Den ena är Klaus Ottomeyers analys av hur kapitalismens logik alstrar mänskliga relationer präglade av konkurrens, misstänksamhet och stelhet. Arbetsdelningen och bristen på "materiella bindemedel" människor emellan beskrivs vara grogrund för själslig ohälsa. En annan teoretisk utgångspunkt är dissociationsteorin. Dissociation är ett försvar som kan beskrivas som splittring av medvetandet när vi utsätts för stark traumatisk stress. Vanligen integrerade funktioner, så som identitet, relationsupplevelser och affekter blir fränkopplade från varandra vilket medför psykiskt lidande. Dessa mekanismer diskuteras i förhållande till den kapitalistiska ekonomin, en slags dissociation genom kapitalismen.

Del två: "Att förändra samhället – psykologiska strategier för socialistisk samhällsförändring" (14:15–15:00)

Under denna del kommer vi analysera och granska samhället utifrån ett interpersonellt, organisatoriskt och institutionellt perspektiv och föreslå åtgärder utifrån detta. Här kommer olika teorier och metoder användas för att granska och analysera beteenden som upprätthåller det kapitalistiska systemet, händelser i både produktionsfären, konsumtionsfären och reproduktionsfären. Fokus på existerande forskningsstöd för

samhällsförändringar såsom bl.a ekonomisk omfördelning (exempelvis Alain Topors studie med ekonomiskt stöd kontra terapi eller medicinering inom psykiatri), arbetstidsförkortning, despecialisering av professionella yrkesgrupper osv. Utöver detta kommer vi diskutera möjligheter till allmänningar som miljöer för interaktion och identifikation utanför arbetet.